

Päihdeongelmaiset äidit jäävät ilman hoitoa

Raha-automaattiyhdistyksen (Ray) tuella kehitetty päihdeongelmiin erikoistuneiden ensikotien ja avopalveluyksiköiden toiminta on siirtymässä valtion rahoittamaksi. Peruspalveluministeri Paula Risikon mukaan (STM 21.4.) rahat ohjataan kunnille yleisenä valtionosuutena, jolloin se ei kohdistu suoraan päihdeäitien kuntoutukseen. Tämä merkitsee sitä, että päihdeongelmien hoitoon erikoistuneet ensikodit avopalveluineen jäävät ilman rahoitusta.

Ensi- ja turvakotien liiton liittokokous toteaa, että suunnitelma käytännössä lopettaisi päihdeongelmaisten äitien vapaaehtoisuuteen perustuvan kuntoutuksen kokonaan Suomessa. Ensi- ja turvakotien liiton jäsenyhdistykset ylläpitävät seitsemää päihdeongelmien hoitoon erikoistunutta ensikotia ja avopalveluyksikköä, joissa on ollut kuntoutettavana yli 1000 äitiä ja vauvaa viimeisen 10 vuoden aikana. – Tulokset ovat olleet hyviä, sillä keskimäärin kaksi kolmasosaa ensikodeissa ja kolme neljäsosaa ensikotien avopalveluyksiköissä olevista äideistä kuntoutuu niin hyvin, että lapsen huostaanottoa ei tarvita. Ilman äitien kuntouttamista vauvat ovat vaarassa vammautua loppiiäksi, sanoo Ensi- ja turvakotien liiton puheenjohtaja **Virpa Puisto**.

Vapaaehtoisuuteen perustuva hoito tärkeää

Ensi- ja turvakotien liitto pitää ensisijaisen tärkeänä, että äideillä on mahdollisuus saada vapaaehtoista hoitoa. Päihteitä käyttävän äidin pakkohoito voi olla vaihtoehto vasta sen jälkeen, kun äiti ei pysty vastaanottamaan tarjottua vapaaehtoishoitoa.

– Pakkohoito ei kuitenkaan ole tällä hetkellä toimiva ratkaisu, sillä hoitopaikkoja ei ole eikä nykyinen lainsäädäntö mahdollista raskaana olevan äidin pakkohoitoa päihteiden käytön vuoksi. Päihdeongelmien hoitoon erikoistuneissa ensikodeissa äidin kuntoutus pyritään aloittamaan jo odotusaikana, koska näin lasta voidaan suojata päihdevaikutuksilta mahdollisimman varhaisesta asti. Raskauden aikana alkanut kuntoutus on lisääntynyt viime vuosina. Noin puolet äideistä tulee kuntoutukseen raskausaikana.

Ensikodissa varmistetaan vauvan turvallisuus

Ensikodissa varmistetaan turvalliset olosuhteet vauvalle sekä tuetaan äitiä päihteettömyydessä ja vanhemmuuteen kasvamisessa. Ensikotien yhteydessä toimivien avopalveluyksiköiden tehtävä on turvata riittävän pitkä ja tiivis jatkohoito ensikodista kotiutuville ja näin tukea itsenäiseen elämään siirtymistä. Yksiköt tarjoavat avohoitoa myös niille päihdeongelmasta kärsiville vauvaperheille, jotka eivät tarvitse ensikotihoitoa. Päihdeongelmien hoitoon erikoistuneet ensikodit ja avopalveluyksiköt sijaitsevat Helsingissä, Espoossa, Turussa, Jyväskylässä, Kuopiossa, Rovaniemellä ja Kokkolassa.

Valtion rahoitusjärjestely pettymys

Päihdeongelmaisten äitien hoitoon erikoistuneiden ensikotien kokonaiskustannukset ovat 7,5 miljoonaa euroa vuodessa, josta kuntien osuus on ollut noin puolet. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM) on varannut kehysbudjettiin päihdeäitien kuntoutukseen tarvittavat varat eli noin 3 miljoonaa euroa. Rahat jaettaisiin yleisenä valtionosuutena kunnille, jolloin niitä ei ”korvamerkitä” päihdeäitien kuntoutukseen. Tämä tarkoittaa sitä, että valtio antaa tarvittavat rahat, mutta ei varmista, että päihdeongelmaiset äidit saisivat kuntoutusta. Äitien ja vauvojen on ollut tähänkin asti hankaluuksia saada hoitomaksuja vaikeassa taloudellisessa tilanteessa olevilta kunnilta. Liittokokouksen mukaan tämä rahoitusmalli lopettaa pitkään kehitetyn ja tuloksellisen kuntoutusjärjestelmän, jonka rakentamiseen on käytetty 30 miljoonaa euroa Ray:n myöntämiä varoja.

Lisätietoja:

Ensi- ja turvakotien liitto, puheenjohtaja Virpa Puisto, puh. 050 443 3366

Ensi- ja turvakotien liitto, toimitusjohtaja Ritva Karinsalo, puh. 0400 291 785

Ensi- ja turvakotien liitto, kehittämispäällikkö Maarit Andersson, puh 040 735 8221
Ensi- ja turvakotien liitto, tiedottaja Mikko Savelainen, puh. 040 58 77 278

Päihdeongelmiin erikoituneet ensikodit ja avopalveluyksiköt

HELSINKI: Oulunkylän ensikoti ja Avopalveluyksikkö Pesä, johtaja Tuomo Palevaara, puh. (09) 720 6630
ESPOO: Ensikoti Helmiina ja Avopalveluyksikkö Esmiina, johtaja Jaana Tuomi-Karen, puh. (09) 867 6620
TURKU: Ensikoti Pinja ja Avopalveluyksikkö Olivia, johtaja Anne Stormbom, puh. (02) 278 1210
JYVÄSKYLÄ: Ensikoti Aliisa ja Avopalveluyksikkö Aino, johtaja Tarja Boelius, puh. 050 5170237
KUOPIO: Ensikoti Pihla ja Avopalveluyksikkö Amalia johtaja Marketta Kolari, puh. 044 3697 206
KOKKOLA: Ensikoti Iida ja Avopalveluyksikkö Liina, johtaja Pia Kotanen, puh. (06) 836 2100
ROVANIEMI: Ensikoti Talvikki ja Avopalveluyksikkö Tuulia, puh. Johanna Karjalainen, puh. 040 573 7807